

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
на тему:
«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ СТВОРЕННЯ
ТЕПЛИЧНОГО ГОСПОДАРСТВА»

Виконавець:

студент ФЕУП
Халім Алі Шер

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
Каражия Едуард Андрійович

/підпис/

ОДЕСА – 2019 рік

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. В останні роки в економіці України намітилися переломні моменти, що привело до активізації зусиль підприємців на ринку. Це привело до того, що багато активних суб'єктів, які мають фінансові або інші ресурси, готові відкрити новий бізнес. Для цього необхідна лише відповідна бізнес-ідея. Проте лише одна з десяти бізнес-ідей у підсумку стає прибутковою і отримує базис для свого подальшого розвитку. Головними причинами такої ситуації є і сама бізнес-ідея, яка виявляється помилковою, надмірно тривала підготовка до реалізації, відсутність команди або її непрофесійність, недооцінка конкурентів, нехватка інвестиційних коштів, проблеми з бізнес-моделлю. Вважаємо, що найважливішим чинником, який впливає на реалізацію бізнес-ідеї, є її правильне економічне обґрунтування. Саме тому актуальність дослідження обумовлена необхідністю економічно обґрунтувати обрану бізнес-ідею, підвести під неї економічний базис. Слід зазначити, що на сьогодні велика кількість досліджень присвячена бізнес-плануванню. Так, наприклад, проблеми бізнес-планування в антикризовому управлінні підприємством досліджували Н.А. Петрищенко, Л.Р. Гайтукієва, Н.О. Коваленко, О.І. Винокурова та ін. Проте, незважаючи на низку теоретико-методологічних досліджень стосовно застосування бізнес-планування, проблемам економічного обґрунтування бізнес-ідеї приділяється недостатньо уваги. В роботі в якості бізнес-ідеї обрано створення тепличного господарства. Вибір саме цієї бізнес-ідеї був обумовлений позитивною кон'юнктурою, яка склалася на цьому ринку, автоматизації процесів вирощування овочів в теплицях, високими цінами на овочі на протязі року.

Метою дослідження є економічне обґрунтування проекту створення тепличного господарства.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- 1) надати характеристику бізнес-ідеї відкриття тепличного господарства;
- 2) розглянути нормативно-правові засади відкриття тепличного господарства;
- 3) здійснити вибір організаційно-правової форми тепличного господарства;
- 4) провести аналіз конкурентного середовища на ринку овочів в Одесі;
- 5) здійснити оцінку внутрішніх конкурентних переваг підприємства;
- 6) розрахувати витрати на започаткування та функціонування бізнесу;
- 7) спрогнозувати показники дохідності тепличного господарства;
- 8) здійснити розрахунок економічної ефективності проекту;

9) провести аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації.

Об'єктом дослідження є бізнес-планування в ринкових умовах господарювання.

Предметом дослідження є економічне обґрунтування проекту створення підприємства з вирощування овочів.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано методи порівняння (при аналізі конкурентного середовища на ринку овочів міста Одеса), аналізу та синтезу (при дослідженні бізнес-ідеї започаткування власної справи на ринку тепличних господарств), дедукції та індукції (при дослідженні організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері торгівлі), табличний та графічний метод (в процесі розрахунків витрат та економічної ефективності проекту), прогностичний (при прогнозуванні доходів від реалізації проекту), наукової абстракції та узагальнення (при формулюванні висновків) та інші.

Інформаційна база дослідження включає нормативно-правові акти, які регламентують бізнес-планування, створення тепличного господарства та його функціонування; результати маркетингового дослідження ринку овочів в Україні та м. Одеса; наукові статті на маркетингову тематику та бізнес-планування, підручники та монографії тощо.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (42 найменування). Загальний обсяг роботи становить 64 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 24 таблиці та 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Загальна концепція створення тепличного господарства**» надана характеристика бізнес-ідеї відкриття тепличного господарства; розглянуті нормативно-правові засади відкриття тепличного господарства; здійснений вибір організаційно-правової форми тепличного господарства.

У другому розділі «**Аналітична оцінка можливості відкриття тепличного господарства**» проведений аналіз конкурентного середовища на ринку овочів в Одесі; здійснена оцінка внутрішніх конкурентних переваг підприємства; розраховані витрати на започаткування та функціонування бізнесу.

У третьому розділі «**Прогнозування доходів тепличного господарства та оцінка економічної ефективності його створення**» спрогнозовані показники дохідності тепличного господарства; здійснений розрахунок економічної ефективності проекту; проведений аналіз можливих ризиків та розроблені заходи щодо їх мінімізації.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Для бізнес-проекту було обрано бізнес-ідею створення тепличного господарства на підставі інтенсивного виробництва овочевої продукції. За рахунок реалізації цієї ідеї можна виробляти та поставляти на ринок овочі круглий рік, усуваючи проблему сезонності постачання овочів.

2. Правова регламентація рослинництва закритого ґрунту здійснюється низкою нормативно-правових актів, які містять вимоги до створення підприємств різних організаційно-правових форм, використання ними земель та праці, оподаткування та державної підтримки такої діяльності.

3. Найбільш оптимальною формою діяльності для тепличного господарства є форма товариства з обмеженою відповідальністю, яка дозволяє вирішити проблему початкового капіталу. Назву для такого товариства з обмеженою відповідальністю обрано ТОВ «Комплекс». Процедура організації підприємства включає чотири етапи: перший етап - ухвалення рішення про створення, розробка установчих документів; другий етап - організація й формування майнової бази створюваного учасника комерційного обороту; третій етап - організація й проведення установчих зборів; четвертий етап - державна реєстрація створеного суб'єкта.

4. Ринок овочевих культур Одеської області є цілком самодостатнім, а його ємність найбільше залежить від обсягів внутрішнього виробництва. Водночас у масштабах національного ринку Одеська область утримує непогані позиції за рахунок сумарного виробництва, однак не відіграє помітної ролі в національній торгівлі овочами. Існує багато причин, які стримують розвиток даної галузі. Найвідчутнішою проблемою є повільна переорієнтація виробників відповідно до сучасних вимог ринку, низький рівень їх взаємодії та недостатня технологічна оснащеність підприємств. Для подолання цих явищ необхідно активніше запроваджувати у виробництво світові стандарти якості й безпеки продукції, створити дієву систему кооперації та урізноманітнити асортимент збільшенням обсягів і частки товарів із високою доданою вартістю (заморожені, консервовані овочі, готові овочеві асорті) й подальшим розвитком органічного виробництва. Враховуючи сучасні тенденції, найближчими роками ситуація на вітчизняному ринку овочів суттєво не зміниться, збережеться вирішальна роль господарств населення у формуванні товарної пропозиції. Водночас багато в чому вирішальними стануть темпи розвитку галузевих підприємств і спеціалізованих господарств, адже вони найбільше зацікавлені у становленні стабільного й прогнозованого ринку.

5. Проведена оцінка внутрішніх конкурентних переваг підприємства на

підставі SWOT – аналізу дозволила зробити висновок про те, що створюване тепличне господарство на ринку овочів, за умови дотримання технології вирощування продукції, має всі шанси на вихід в лідери за досить короткий час. Проект має сильні сторони і можливості, що дозволяють підприємству виконувати намічений план.

6. Проведені розрахунки та аналіз засвідчили, що ринок овочів закритого ґрунту активно розвивається як в Україні так і в Одеському регіоні. При цьому місткість ринку є далеко не заповненою. Аналіз конкурентів засвідчує, що великі тепличні господарства є досить неповороткими, а малим не вистачає коштів для впровадження передових технологій вирощування овочів. Тому оптимальним є середнє тепличне господарство. Проведений SWOT-аналіз засвідчив, що проект має сильні сторони і можливості, що дозволяють підприємству виконувати намічений план. Розрахунки засвідчили, що для започаткування бізнесу необхідно початкові витрати в розмірі 4366410 грн, 2366410 грн. з яких буде вкладено як статутний капітал підприємства власниками і 2000000 грн. – як залучені кошти за рахунок кредиту банку. Проведені розрахунки засвідчили, що постійні витрати в перший рік проекту складуть 5385652 грн, а змінні – 459030 грн.

7. В перший рік реалізації проекту буде отримано 6912000 грн. чистого доходу від реалізації, прибутку на рівні 1286648 грн. При цьому крапка безбитковості складе 5579130 грн.

8. Чистий дисконтований дохід, який планує отримати підприємство від даного проекту загальною вартістю 2366410 грн., складе 1093772 грн. Термін окупності проекту загальною вартістю 5591682,5 грн. складе 3,42 роки. Індекс доходності складе 1,46, що більше 1. Для нашого проекту є достатній запас фінансової потужності (ставка дисконту може зростати до 46,24%).

9. Виробництво овочів закритого ґрунту піддається негативному впливу багатьох ризиків. У порядку посилення це: природно-кліматичні, цінові, фінансові, юридичні, ризики персоналу, інституційні, інформаційні, маркетингові та виробничі ризики. Управління ризиками в тепличному виробництві овочів доцільно здійснювати методами уникнення, передачі, зменшення, прийняття та ігнорування. Основними заходами управління ризиками при вирощуванні тепличної овочевої продукції є: вирощування різних видів ранніх і пізніх культур; розділення на менші підрозділи; об'єднання у профільні асоціації та кооперативи; налагодження збутових ланцюгів та систем контролю якості; модернізація тепличних комплексів за енергозберігаючими технологіями, що подовжує виробничий сезон; виробництво власного насіння.

АНОТАЦІЯ

Халім Алі Шер. «Економічне обґрунтування створення тепличного господарства».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі запропонована бізнес-ідея відкриття тепличного господарства, розглянуті нормативно-правові засади відкриття тепличного господарства, здійснений вибір організаційно-правової форми тепличного господарства.

Проведений аналіз конкурентного середовища на ринку овочів в Одесі, здійснена оцінка внутрішніх конкурентних переваг підприємства, розраховані витрати на започаткування та функціонування бізнесу.

Здійснене прогнозування показників дохідності тепличного господарства, проведений розрахунок економічної ефективності проекту, а також аналіз можливих ризиків та розроблені заходи щодо їх мінімізації.

Ключові слова: тепличне господарство, нормативно-правові засади, організаційно-правова форма, конкурентне середовище, витрати, доходи, економічна ефективність, ризики.

ANNOTATION

Halim Ali Sher. «Economic justification for the establishment of a greenhouse economy».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 6.030504 «Enterprise economy». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The paper proposes a business idea of opening a greenhouse economy, examines the legal framework for the opening of a greenhouse economy, and chooses the organizational and legal form of the greenhouse economy.

An analysis of the competitive environment in the market of vegetables in Odessa was carried out, an assessment of the internal competitive advantages of the enterprise, estimated costs for the establishment and operation of the business.

The forecasting of the yield indicators of the greenhouse economy was made, the calculation of the economic efficiency of the project, as well as the analysis of possible risks and measures to minimize them were developed.

Keywords: greenhouse economy, normative legal principles, organizational and legal form, competitive environment, costs, incomes, economic efficiency, risks.